Kopja Informali ta' Sentenza

MALTA

QORTI TAL-MAGISTRATI (MALTA)

MAGISTRAT DR.
CONSUELO-PILAR SCERRI HERRERA

Seduta tat-18 ta' April, 2012

Avviz Numru. 407/2008

Maria Scerri, werrieta universali u unika tal-mejjet Francesco Saverio Scerri

vs

Joseph Galea

Il-Qorti,

Rat ir-rikors tar-rikorrent ipprezentat fir-Registru ta' din il-Qorti nhar il-5 ta' Dicembru 2008 fejn talab lil din il-Qorti tikkundanna lill-konvenut jirritorna lill-attur nomine hwejjeg propjeta' ta' Maria Scerri [K.I. Nru. 109430 (M)] u senjatament ziemel, zewg arnezi, tlett serkini u xarretta, liema hwejjeg gew ikkunsenjati lill-konvenut taht titolu ta' depozitu volontarju mill-mejjet Francesco Saverio Scerri [K.I. Nru. 62729(M)].

F'kaz illi jirrizulta illi l-imsemmija hwejjeg ma jkunux jistghu jigu ritornati lill-attur nomine, l-istess attur nomine jitlob li din l-Onorabbli Qorti tillikwida l-valur tal-istess hwejjeg,

occorrendo bl-opera ta' periti nominandi, u tikkundanna lill-konvenut dak il-valur hekk kif likwidat.

Bl-ispejjez kontra l-konvenut, inkluzi dawk ta' l-ittra ufficjali datata 9 ta' Settembru, 2008, li huwa minn issa ngunt in subizzjoni.

Ghall-finijiet ta' l-Artikolu 47 (1) tal-Kap. 12 tal-Ligijiet ta' Malta qieghed jigi dikjarat illi l-valur tal-hwejjeg hawn fuq imsemmija, kumplessivament, ma jeccedix l-ammont ta' hdax-il elf sitt mija u sitta u erbghin Euro u sebgha u tmenin Euro centezmu [€11,646.87].

Rat ir-risposta tal-konvenut Joseph Galea pprezentata minnu fit-13 ta' Jannar 2009 fejn eccepixxa:

1. "Illi preliminarjament n-nullita tar-rikors promutur stante illi Spiridione Scerri ma jistax jidher ghan-nom jew jippresenta bi prokura ebda Att Gudizzjarju ghan-nom ta' Maria Scerri meta l-istess hija persuna Maltija u domiciljata u residenti Malta; l-istess att kellu jigi ppresentat mill-istess Maria Scerri;

2. Illi bla pregudizzju ghas-suespost u fil-mertu kif ser jirrizulta ahjar fil-mori tal-kawza, l-esponent ma ghandux l-oggetti elenkati mill-intimat noe fil-pussess tieghu, in effetti skond dokumentazzjoni hawn ippresentati huwa dejjem sostna illi kellu fil-pussess tieghu ziemel, serkin u arrezz biss u li kien lest sabiex jghaddihom lill-armla tad-decuius wara li jigi rifuz u mhallas ghal diversi spejjez u sborzi li huma ghamel ghan-nom tal-mejjet inkluz kirjiet ta' stalla dovuti mill-istess mejjet;

3. Salv eccezzjonijiet ulterjuri."

Rat l-affidavit tal-attrici **Maria Scerri** pprezentat fis-6 ta' Mejju 2009, fejn qalet li hi l-armla ta' Francesco Saverio Scerri li miet fil-11 ta' April, 2008. Ir-ragel taghha kellu d-delizzju taz-zwiemel u gieli kien imur il-Marsa jara t-tigrijiet. Ir-ragel taghha kellu habib, certu Salvu Galea li kellu l-istess delizzju pero' l-aktar illi kien jaghmilha kien ma' iben Salvu, Joe Galea. Meta Salvu Galea kien miet,

ir-ragel taghha kompla din il-hbiberija mill-vicin ma’ ibnu Joe.

Hija taf b’certezza li r-ragel taghha kellu tlett isrieken, zewg arnezi, zewg xarretti, karettun u kif ukoll ziemel. Wahda mix-xaretti u z-ziemel kien izommhom fir-remissa ta’ Joe Galea. Xi hames snin qabel ma’ kien miet ir-ragel taghha, Joe Galea kien talab lir-ragel taghha biex izommlu karozzella kbira, proprjeta’ tieghu (ta’ Joe Galea) fil-garaxx tar-ragel taghha. Zewgha kien accetta imma peress li ma tantx kellu spazju fil-garaxx, ir-ragel taghha kien qabad xi oggetti mill-garaxx tieghu u poggihom fir-remissa ta’ Joe Galea. Ir-ragel taghha stess kien qalilha dan. Kien qalilha wkoll illi dawn l-oggetti kienu jkunu mghottija.

Xi ftit gimghat qabel ma’ kien miet ir-ragel taghha, kienu gew id-dar taghha Joe Galea u t-tifel tieghu Samuel u skond kif qalilha r-ragel (ghaliex hija kienet fuq, peress illi ma tantx kienet tista’ timxi), Joe Galea kien talbu sabiex ibieghlu l-oggetti proprjeta’ tar-ragel taghha, li kienu qed jinzammu fir-remissa ta’ Joe Galea. Hija ma tiftakarx kemm kienu offrewlu, pero’ r-ragel taghha kien qalilha li Joe Galea kien tah prezz baxx hafna u ghalhekk ma bieghhomlux.

L-attrici qalet li darb’ohra wara din l-okkazzjoni, Joe Galea u t-tifel tieghu Samuel, kienu regghu marru d-dar ghandha fejn issellfu apparat li jintuza biex jinfetah id-drenagg.

Meta miet ir-ragel taghha, hija ma semghetx aktar b’ahbar Joe Galea. Hija qabbdet lin-neputi taghha, Spiridione Scerri sabiex jipprova jgib lura l-affarijiet illi kienu ghand Joe Galea u li kienu proprjeta’ ta’ zewgha. In-neputi taghha nfurmaha ‘lli Joe Galea ma riedx jirritornahom. Hija qalet lin-neputi sabiex jiehdu l-passi legali mehtiega kontra Joe Galea sabiex tiehu l-affarijiet li kienu proprjeta’ tar-ragel taghha u li llum huma proprjeta’ taghha.

Hija qalet ukoll li meta miet ir-ragel taghha, huma cedew il-kirja tal-garaxx fejn kienu jzommu l-karozzella tal-konvenut. Il-konvenut kien diga’ ha din il-karozzella qabel

ma’ miet ir-ragel. Hija tiftakar ukoll li meta kien miet ir-ragel taghha, sabiex jirrangaw is-sitwazzjoni minghajr ma joqghodu jidhlu l-Qorti, lil Joe Galea kienu offrewlu z-ziemel proprjeta’ tar-ragel taghha, li hu kien qieghed izommulu fir-remissa tieghu, kif ukoll li jhallsuh ghal xi tlett xhur gwiez.

Hija kienet taf illi filghodu u filghaxija r-ragel taghha kien imur fir-remissa ta’ Joe Galea, fejn ir-ragel taghha kellu z-ziemel, u barra li jitma’ lil dan iz-ziemel, kien jitma’ wkoll iz-zwiemel ta’ Joe Galea, kemm dawk li huwa kellu fir-remissa u kif ukoll iehor li kien izommu f’ghalqa. Barra minn hekk, zewgha kien ghamillu anke xi xogholijiet ta’ tibjid fir-remissa fejn kellu l-istalel u minhabba li Joe Galea kien jaghmel ukoll xoghol bil-karozzin, ir-ragel taghha kien jahsillu l-karozzin biex dan isibu lest ghax-xoghol. Minhabba f’hekk ir-ragel taghha gieli wasal id-dar wara l-hdax ta’ bil-lejl ghaliex kien jibqa’ jaghmel xi xoghol fir-remissa ta’ Joe Galea. Spiss ir-ragel taghha kien imur ukoll il-Maghtab jghin lill-konvenut fir-razzett li ghandu l-Maghtab.

Qalet ukoll li l-bicca l-kbira, r-ragel taghha kien ihallas certi spejjez konnessi maz-zwiemel ta’ Joe Galea bhal meta kien ikollhom bzonn in-naghal u lill-intimat mhux dejjem kien jitolbu l-ispejjez li kien ikun ghamel. Dan ghaliex huma kienu hbieb kbar. Tant kien hekk illi r-ragel taghha qaghad parrinu fil-grizma tat-tifel tal-intimat Joe Galea.

Rat l-affidavit ta’ **Spridione Scerri** pprezentat fis-6 ta’ Mejju 2009, fejn qal li hu jigi n-neputi tal-mejjet Frangisku Saverio maghruf bhala Saver Scerri li kien ilu mejjet mill-11 ta’ April 2008. Hu ma kellux tfal u kien jistrieh fuqu ghall-bzonnijiet tieghu specjalment ta’ trasport. Kien jafdah u kien jghidlu dak kollu li kien jaghmel ghax kien iqisu bhala t-tifel tieghu.

Hu qal li Frangisku Scerri madwar xi ghaxar snin ilu kien sar habib ta’ Joe Galea l-konvenut fil-kawza prezenti. Proprjament qal li kien ilu habib ma’ missier Joe Galea, imma sa fejn kien jaf hu, kien xi ghaxar snin ilu li Frangisku kien sar habib ma’ ibnu Joe. Zijuh u Joe Galea

kienu dilettanti kbar taz-zwiemel u jahseb li dan kien li ressaqhom lejn xulxin, apparti li zijuh kien habib hafna ma' missieru.

Zied jghid li l-konvenut kellu u ghad ghandu, sa fejn kien jaf hu, garaxx taht id-dar tieghu l-Imsida. Imbilli Galea kellu karozzin li ghadu jahdem bih sal-lum, kien izomm dan il-karozzin f'dal-garaxx flimkien ma' zewg zwiemel. Gieli kellu wkoll tliet zwiemel imma qatt ma kellu anqas minn tnejn. Kien izomm ukoll ziemel proprjeta' ta' zijuh li ghadu ghandu sal-lum. Huwa kien jaf personalment illi zijuh kien jitma liz-ziemel tieghu u anke liz-zwiemel tal-konvenut biex ipattilu talli kien izommlu z-ziemel tieghu ghandu. Kien ukoll inaddafflu l-karozzin biex isibu lest meta jigi biex jibda x-xoghol tieghu.

Iddikjara li Saver Scerri kellu garaxx mikri ghandu ftit il-boghod minn dak tal-konvenut u li kien ta cavetta ta' dal-garaxx lil Galea u ghalhekk kellu access liberu ghalih. F'dan il-garaxx, zijuh kien izomm karettun, xarretta naqra kbira, tliet isrieken u xarretta ohra zghira li kienu kollha proprjeta' ta' zijuh.

Xi hames snin ilu, jew ftit aktar, l-konvenut talab lil zijuh biex izomm f'dan il-garaxx karozzella kbira li kienet proprjeta' tal-konvenut stess. Biex seta' jsir dan, zijuh kellu jnehhi s-srieken u x-xarretta z-zghira u poggihom fil-garaxx ta' Galea. B'hekk dawn l-oggetti gew fil-pussess tal-konvenut. Zied jghid ukoll illi ma' dawn, zijuh kellu zewg arnezi li kien izomm ghand Galea biex kultant jarma liz-ziemel tieghu li sal-lum, kien ghadu ghand Galea.

Spiridione Scerri sostna li sa fejn kien jaf hu ma kien jezisti l-ebda ftehim fuq xi hlas ta' kera li wiehed kellu jhallas lill-iehor u hu jifhem illi l-affarijiet li nzammu ghand xulxin kienu bi hbiberija. Xi tliet gimghat qabel ma' zijuh kien miet, f'Marzu 2008, Spridione kien ghand zijuh meta marru l-konvenut u t-tifel tieghu Samwel biex jarawh. Fil-presenza tieghu, il-konvenut staqsa lil zijuh jekk riedx ibieghlu kollox, jigifieri s-srieken, arnezi, il-karettun, iz-zewg xarretti u z-ziemel. Zijuh talbu prezz, li skond Spiridione Scerri, ghalkemm ma jiftakarx ezatt kemm kien,

kien aktar minn tlett elef lira Maltin u l-konvenut rah gholi. Galea tah prezz ta’ elf lira, pero’ zijuh rah baxx. Imbaghad Galea rega’ tah prezz iehor illi, Scerri ma jiftakarx jekk kienx tnax-il mitt jew hmistax-il mitt lira Maltin, u lanqas dan ma accettah zijuh. Hawnhekk il-konvenut telaq biss qabel qallu li kien se jerga’ jmur jarah.

Wara gimgha rega’ mar ma’ ibnu ghand iz-ziju tieghu, fejn huwa kien prezenti wkoll. Hawnhekk ma tkellmux rigward il-bejgh tal-oggetti u z-ziemel, imma l-konvenut talab lil zijuh biex iselfu xi pajpijiet li jintuzaw biex jifthu d-drenagg. Qabel ma’ telaq, Scerri qal lill-konvenut biex jiehu l-affarijiet ta’ zijuh li kellu fil-garaxx tieghu lura fil-garaxx taz-ziju u wiegbu “allright, se nehodlhu kollox”.

Zied ighid li zijuh miet tlett gimghat wara u sa dak inhar mhux talli l-konvenut ma rritornax l-oggetti li kienu ghandu u kienu proprjeta’ taz-ziju, imma, peress li kellu c-cavetta tal-garaxx li kien mikri ghand zijuh, dan kien qabad u garr minnu l-karozzella tieghu kif ukoll il-karettun u x-xarretta li kienu proprjeta’ taz-ziju. Dawn hadhom f’razzett li Galea ghandu l-Maghtab.

Xi jumejn wara zijuh kien talbu jiehdu fil-garaxx li kellu mikri ghandu biex jara jekk Galea kienx hadlu l-affarijiet kif kien weghdu. Il-garaxx kienu sabuh vojt ghal kollox. Huwa cempel lil Joe Galea u staqsieh fejn kienu l-affarijiet u rrispondieh illi kien hadhomlu r-razzett tieghu il-Maghtab ‘*biex jiffrankalhu l-kera’*. Dan kien madwar gimgha qabel ma’ miet zijuh.

Zijuh kien miet l-isptar fejn kienu haduh xi ghaxart ijiem wara li Galea ghamel t-tieni vizta ghandu jigifieri meta kien sellfu l-pajpijiet tad-drenagg. Xi tlett ijiem qabel ma dahal l-isptar, il-konvenut cempillu u qallu jekk zijuh kienx qed jiggennen meta talbu l-flus ghall-oggetti ghaliex kien weghdhomlu. Semmielu l-oggetti li qal li kien weghdu z-ziju u qal li kienu tlett isrieken, zewg arnezi, xarretta u z-ziemel. Scerri wiegbu lura li allura anke hu kien qed jiggennen ghaliex kien mar ghand iz-ziju biex jixtrihom. Xi granet wara, ftit qabel il-mewt taz-ziju, il-konvenut kien rega’ ha fil-garaxx taz-ziju, ix-xarretta l-kbira u l-karettun, u

baghat ic-cavetta tal-istess garaxx, mat-tifel tieghu. Ghalhekk hu jigi li zamm ghandu t-tlett isrieken, iz-zewg arnezi, ix-xarretta z-zghira u z-ziemel.

Il-garaxx li kien mikri ghand zijuh gie rritornat lil sidu gurnata wara li zijuh kien miet, fit-12 ta' April 2008 u l-oggetti li kien fih, jigifieri l-karettun u xarretta, Spiridione Scerri qal li hadhom fil-garaxx tieghu. Minn dak iz-zmien 'l hawn, ghan-nom ta' Maria Scerri, huwa ipprova hafna ma' Joe Galea biex jirritorna l-oggetti taz-ziju li qeghdin ghandu. Biex forsi jaslu bil-kwiet, kienu offrewlu wkoll li jzomm iz-ziemel taz-ziju li qieghed ghandu. Offrewlu li jaghtuh iz-ziemel taz-ziju li kien qed izomm ghandu kif ukoll li jhallsuh tal-ikel ghaz-zmien minn meta z-ziju kien marad sakemm miet, jigifieri z-zmien meta ma setax imur jaghlef liz-ziemel. Dan kien perjodu li ma qabizx it-tlett xhur.

Bhala prokuratur generali tal-attrici Maria Scerri, mart zijuh Saver, ikkonferma illi sal-lum il-konvenut kien ghadu jzomm l-oggetti msemmija ghandu u minkejja diversi talbiet anke b'ittri legali, baqa' ma rritornahomx.

Rat l-affidavit ta' **Martin Vassallo** prezentat fis-6 ta' Mejju 2009, fejn iddikjara li kien ilu jaf lil Saver Scerri ghal madwar tmien snin qabel ma' miet. Huwa tenna li kienu jiltaqghu spiss l-Imsida, jiehdu flixkun birra flimkien u kellhom l-istess interess - iz-zwiemel. Madwar tliet gimghat qabel ma' kien miet, Saver Scerri kien mar ifittxu s-Saqqajja, il-venda tal-karozzini, ghaliex Martin Vassallo jahdem bil-karozzin u offrielu biex ibieghlu xi ingenji. Kien semmielu karettun, serkini u xi arnezi u qallu li ried ibiegh kollox. Huwa ma jiftakarx li kien semmielu xi ziemel. Vassallo kien wiegbu li ma kienux jghoddu ghalih ghax ma kellux bzonnhom dak iz-zmien.

Rat l-affidavit ta' **Alfred Dunlop** ipprezentat fid-29 ta' Mejju 2009, fejn iddikjara illi darba kien iltaqa' mal-konvenut u ma' Saver Scerri l-Gharghur ghal tberik tal-annimali. Huwa kien jaf lill-konvenut u waqaf ikellmu. Alfred Dunlop kien gie nfurmat illi Saver xtara karettun u dan talbu biex ibieghulu. Hu kien wiegbu li ma kienx ghal

bejgh u li kull ma kellu kien ghal konvenut. Alfred Dunlop ikkonferma illi hu lil konvenut ilu jafu peress illi ghandhom l-istess delizzju u kienu jahdmu flimkien il-biccerija. Huwa tenna illi taht id-dar tal-konvenut ghandu garaxx fejn izomm xi zwiemel u xi ingenji bhal karozzini u serkini. Huwa kkonferma illi l-konvenut kien izomm xi ziemel ta’ Saver u li kien ilu snin jaghmel hekk. Il-konvenut kien qallu li ghalkemm Saver kien jinzel jitma liz-ziemel hu stess, ma kienx ihallas ghal xi tip ta’ kera sabiex il-konvenut izommlu z-ziemel.

Alfred Dunlop qal li darba fost l-ohrajn, x’aktar illi kien fl-ahhar tas-sena 2007, kien mar ghand il-konvenut fejn dan kien qallu li Saver ma kienx qed jersaq l-hemm peress illi kellu l-mara marida. Dunlop seta’ jikkonferma dan ghax hu kien jinzel ghall-konvenut ta’ spiss u lil Saver kien ilu ma jarah. Qal ukoll illi minn dak iz-zmien il-konvenut kien ha hsieb ghall-ispejjez kollha taz-ziemel u ma rcieva l-ebda forma ta’ kumpens mhux biss ghax kien qed izommlu z-ziemel (bhala kera) izda lanqas ghall-ispejjez li kien qed jonfoqlu. Huwa kkonferma illi fil-prezent dan iz-ziemel kien ghadu fil-pussess tal-konvenut fejn kien ghadu qed jonfoqlu l-ispejjez.

Rat l-affidavit ta’ **Samuel Galea** prezentat fid-29 ta’ Mejju 2009, fejn iddikjara illi inizjalment Saver kien izomm ghand missieru xarretta kbira tar-roti tal-injam u karettun pero’ wara xi jumejn dawn kienu tnehhew mill-garaxx ta’ missieru u Saver beda jikri garaxx hu stess sabiex izomm ghandu l-affarijiet tieghu. Samuel Galea ikkonferma illi missieru kien izomm ghandu wkoll is-serkin ta’ Saver izda meta dan kera il-garaxx, hadu wkoll. Dan kien sehh wara li darba Spiru kien cempel lill-missieru sabiex itella l-affarijiet ta’ Saver fil-garaxx li kien kera Saver. Missieru hekk ghamel u baghat lilu stess ghand Saver bic-cavetta tal-garaxx mikri lil Saver. Meta ta c-cavetta lil Saver, dan beda jirrabja u qal lil Galea illi hu ma kien jaf b’xejn u ma kienx qal lil Spiru sabiex jinforma lil missieru halli jirritorna l-oggetti. Saver kien qallu wkoll illi dawk kienu taghhom u li setghu jaghmlu bihom li riedu. Saver kien tah ic-cavetta lura izda Spiru minn wara dahar Saver talbu c-cavetta lura fejn fil-fatt Galea kien tahielu.

Samuel Galea sostna illi missieru kellu zwiemel proprjeta' ta' Saver li kien izomlu ghandu ghal snin twal, sahansitra qal illi dan l-arrangament kien diga' jezisti meta hu kellu madwar hames snin. Huwa kkonferma illi qabel ma' miet Saver, missieru kien jiehu hsieb ziemel billi mhux biss kien jaghlfu izda wkoll jaghmillu dak kollu li kien necessarju inkluz in-naghal. Huwa tenna illi biex izzomm ziemel fil-gimgha trid bejn wiehed u iehor madwar zewg Liri Maltin kuljum. Dan kien jafu peress illi hu dilettant. Huwa sostna illi ma kienx jaf jekk Saver kienx ihallas xi flus sabiex missieru izommlu z-ziemel fir-remissa. Huwa kien jaf illi Saver kien ihallas ghall-ikel taz-ziemel huwa stess, izda meta kienet mardet il-mara tieghu (f'Ottubru 2007) ma baqax jigi r-remissa. Saver kien cempel biex jinforma lil missier Samuel Galea u ma giex iktar lil hemhekk. Missieru kien baqa' jiehu hsieb ta' kollox inkluz kompla jhallas ghal kull spiza.

Huwa ddikjara illi gieli kien ikun hemm okkazzjonijiet ta' mard jew ta' sptarijiet fejn l-attur ma kienx jigi hemm u kien jiehu hsieb ta' kollox missieru wkoll. Samuel Galea ikkonferma illi hu gieli kien itellalu l-ikel l-isptar ukoll.

Rat l-affidavit ta' **Sandro Pace** prezentat fid-29 ta' Mejju 2009, fejn iddikjara illi l-konvenut kien xtara minn ghandu bejn wiehed u iehor xi erba' snin ilu xarretta. Qal illi sa fejn kien jaf hu, il-konvenut ma kellux xaretta ohra hlief din. Sandro Pace gieli kien ikun fir-remissa tal-konvenut u kien jara xaretta wahda. Huwa kkonferma illi z-ziemel li kien jarma Saver (proprjeta tieghu) kien izommulu l-konvenut. Huwa ma jafx f'arrangament kien hemm bejniethom pero' qatt ma ra lil Saver ihallas xi flus lill-konvenut. Huwa sostna illi din ix-xarretta l-konvenut gieli kien isellifha lill-attur. Qal illi Saver gieli kien jitla' bix-xarretta fejn in-nannu ta' Pace ir-razzett u kien jarafha u jghid "*ara din li bieghejt lil Joseph*". Huwa ddikjara illi qatt ma' ra' lil Saver b'xi xarretta ohra.
Ix-xhud xehed in kontro-ezami nhar is-17 ta' Jannar 2012 u kkonferma li kien minnu li huwa li mar fir-remissa ta' Joseph Galea, il-konvenut. Ir-remissa tieghu qeghda l-Imsida, u jispjega li kien imur hemm b'mod regolari, darba

fil-gimgha, pero' xi drabi qabez xi gimgha. Pero' dejjem xarretta wahda kien jara, dik li kien bieghlu hu. Huwa minnu wkoll li is-sur Galea ghandu razzett. Mistoqsi fejn hu dan ir-razzett tenna li jinsab fl-akwati tal-Madliena u gieli mar f'dan ir-razzett ukoll. Mistoqsi jekk izommx zwiemel f'dan ir-razzett qal li zwiemel hemmhekk qatt ma ra, u lanqas armar taz-zwiemel qatt ma ra hemm. Meta kien imur hemm naghag kien jara. Lil Saver kien jarah ghaddej kemm 'il darba bix-xarretta li kien biegh lil Galea.

Rat l-affidavit ta' **Martin Cassano** prezentat fit-28 ta' Gunju 2009, fejn iddikjara illi ghandu store fl-istess triq fejn ghandu r-remissa l-konvenut. Hu jiftah dan l-istore kuljum filghodu u filghaxija u seta' jghid illi ilu jaf lill-konvenut mill-elf disgha mija u erbgha u disghin (1994) u dejjem jafu jghix hemmhekk. Huwa kien iltaqa' ma' Saver ghand il-konvenut. Gieli tkellmu u anke kienu jiehdu kafe ghand il-konvenut gewwa r-remissa jew fuq l-ghatba.

Saver kien qal lil Martin Cassano li mnalla kien sab lill-konvenut u li kien jghaddi ftit ghandu peress illi tfal ma kellux u li kien imur hdejh peress li kien johodlu hsieb iz-ziemel u kien ilu jaghmel dan ghal dawn l-ahhar snin. Martin Cassano kkonferma illi l-konvenut kien u ghadu jzomm dan iz-ziemel u li kien jiehu hsiebu kompletament billi jnaddfu u jitimghu. Huwa tenna illi bejn wiehed u iehor dan iz-ziemel kien ilu ghand il-konvenut ghal erba' snin. Qal illi x-xih kien ihallas ghal gwiez, izda qatt ma hallas ghal ebda kera jew xi kumpens lill-konvenut ghas-servizzi tieghu jew ghal xi kera tar-remissa.

Martin Cassano kkonferma illi meta l-mara ta' Saver mardet f'Ottubru 2007, Saver ma baqax imur ir-remissa. Iz-ziemel kien hallieh xorta ghand il-konvenut li kien baqa' jiehu hsiebu bl-istess mod. Il-konvenut kien stqarr mieghu illi Saver, wara li kienet mardet il-mara tieghu, mhux biss ma kienx resaq lil hemm talli ma kienx qed ihallas ghal gwiez u li kien qed jiehu hsieb kollox il-konvenut.

Huwa ddikjara li meta Saver miet f'April 2008, iz-ziemel baqa' ghand il-konvenut u baqa' jiehu hsiebu bl-istess

mod sal-lum. Sostna illi l-konvenut johrog iz-ziemel darbtejn fil-gimgha biex iz-ziemel ma jimradx. Huwa qal li l-ebda kumpens ma nghata tul dawn is-snin u l-ebda spejjez ma thallsu minn Ottubru 2007. Cassano ddikjara illi huwa qatt ma’ ltaqa’ ma’ Spiridione Scerri u Saver qatt ma kien semmieh mieghu.

Rat l-affidavit ta’ **Victor Pace** prezentat fit-13 ta’ Ottubru 2009, fejn iddikjara illi lil Joseph Galea ilu jafu ghal zmien twil, kif kien jaf lil Saver Scerri kemm kien ilu jmur ghand Joe Galea. Victor Pace qal li hu kien ikun kwazi kuljum ir-remissa tal-konvenut peress illi huwa dilettant taz-zwiemel. Kienu jiltaqghu filghaxijiet biex jghidu kelma. Huwa kkonferma lil Saver kien ikun hemm ta’ spiss, fil-fatt qal li kien ilu jmur ghand il-konvenut ghal dan l-ahhar tlettax-il sena.

Huwa ddikjara illi Saver kellu ghand Galea ziemel li ghadu hemm sal-lum. Dan ma kienx l-unika ziemel li kellu Saver ghand Galea peress li kien izommlu precedentement zwiemel ohra qabel. Huwa tenna illi Saver kien jipprovdi l-gwiez ghaz-ziemel tieghu. L-arrangament kien illi meta Galea kien jixtri l-gwiez ghaz-zwiemel tieghu, kien jixtri xkora ghal Saver li kien ihalliha fir-remissa ta’ Galea halli z-ziemel jaghlfuh minnha. Huwa gieli sema’ lill-konvenut jghid li meta il-gwiez tax-xih kien jispicca, kien jiehu hsieb ta’ kollox hu. Pace iddikjara illi anke hu gieli ghalef iz-ziemel mill-gwiez tal-konvenut.

Victor Pace sostna illi minn Ottubru 2007 Saver ma resaqx iktar lejn ir-remissa ta’ Galea peress illi kienet marditlu l-mara u ried idur biha. Iz-ziemel kien baqa’ jigi mizmum, ikkurat u mitmum minn Galea, din id-darba a spejjez kompletament tieghu. Galea kien baqa’ ghaddej bl-istess procedura illi jiehu hsieb dan iz-ziemel u jhallas mhux biss ghall-ikel tieghu izda ghal kull bzonn li seta’ jkollu. Huwa jaf illi anke kien gieli johrog l-istess annimal biex jaghmel xi ezercizzju u jippassigah. Huwa ddikjara li l-konvenut gieli gablu t-tabib u anke gieli ghamel iljieli mieghu.

Victor Pace kkonferma illi l-konvenut kien qallu li kellu xi kontijiet pendenti peress illi x-xih ma kienx resaq ‘l hemmhekk. Sa fejn kien jaf hu dawn il-kontijiet ghadhom ma thallsux. Huwa kkonferma illi dan iz-ziemel ghadu ghand Galea sal-lum u anke wara l-mewt ta’ Saver, Galea ghadu ma thallasx tal-ispejjez u tax-xoghol li sar u li kien ghadu qed isir.

Rat l-affidavit tal-konvenut **Joseph Galea** prezentat fl-14 ta’ Dicembru 2009, fejn iddikjara illi l-hbiberija bejnu u bejn Saver Scerri kienet ilha snin, peress illi t-tnejn kienu jhobbu z-zwiemel u gieli nnegozzjaw ukoll xi ziemel flimkien. Huwa tenna illi kien ilu snin izomm fir-remissa tieghu zwiemel proprjeta’ ta’ Saver Scerri, ghax l-attur kellu diversi zwiemel fuq perjodu ta’ snin. Fil-fatt seta’ jghid li dan l-arrangament kien ilu ghaddej madwar tnax-il sena.

Il-konvenut ftakar illi xi hdax-il sena ilu, Saver kien xtara xarretta kbira u sussegwentement karettun. Huwa tenna illi dawn l-ingenji ma setax izommomlu fir-remissa tieghu peress illi tant kien hemm affarijiet li lanqas kien hemm fejn iduru. Ghalhekk l-attur kien irranga sabiex jikri garaxx gewwa l-Imsida u kien ihallas circa tmienja u tletin Lira Maltin (Lm38) fix-xahar sabiex izomm l-istess karettun, xaretta kbira u wara serkin. Ghalkemm l-attur kien ha dawn l-affarijiet fil-garaxx li kien kera, iz-ziemel baqa’ jzommu ghand il-konvenut. Il-konvenut qal illi ma kellux spejjez taz-ziemel in kwantu kien jixtri xkejjer tal-gwiez ma’ tieghu u Saver kien ihallsu.

Joseph Galea qal li l-attur kien dam jikri l-garaxx ghal madwar hames snin pero’ kien ta’ spiss jilmenta li xtaq li jehles mill-kera. Fi Frar 2008 il-konvenut kien mar ghandu peress illi kien selfu l-qasab li bihom jiftah id-drenagg u mar johodhom lura u rega’ semmielu l-ingenji u l-kera. Saver talab lill-konvenut jekk setax izommlu l-ingenji ghandu halli jehles mill-kera li kien qed ihallas. Dan sehh fil-presenza ta’ Spiru Scerri. Il-konvenut qallu li kien ser isiblu post fir-razzett tieghu u f’Marzu 2008 kienu haduhom hemmhekk. Xi gimgha wara li tellawhom, Spiru kien cempel lill-konvenut biex inizzel lura l-affarijiet mir-

razzett tieghu, fil-garaxx mikri miz-ziju ta’ Spiru peress illi dan iz-ziju kien riedhom lura. L-ghada nizzilhom lura, u lil Saver ma kienx kellmu u baghat lit-tifel Samuel bic-cavetta tal-garaxx li kien kera Saver wara li kien poggielu kollox lura. L-istess Saver kien staghgeb meta ra lil iben il-konvenut, cioe’ lil Samuel u qallu li huwa ma kienx jaf li Spiru kien talbu jirritorna l-affarijiet u fil-fatt irrizulta li ma kien qallu b’xejn minn dan.

Il-konvenut kompla qal li Saver qal lit-tifel tieghu biex jiehu c-cavetta tal-garaxx u biex jiehu lura l-oggetti li poggew fil-garaxx peress li dawk kien tahomlhom. Spiru kien rega’ avvicina lit-tifel minn wara dahar zijuh u talbu c-cavetta u iben il-konvenut tahielu. Il-konvenut ikkonferma illi sar jaf li Spiru kien ha dawn l-affarijiet mill-garaxx mikri lil Saver gewwa d-dar tieghu.

Il-konvenut sostna illi wara jumejn kien rega’ cempillu Spiru u talbu l-kumplament tal-ingenji li kienu fir-remissa l-Imsida li kienu jikkonsistu f’arnez, serkin u z-ziemel. Huwa nformah li jekk ried l-oggetti ried igib lil Saver mieghu peress illi wahdu ma kienx ser jaghtihulu. Il-konvenut kien baqa’ ma sema xejn la minghand Saver u lanqas minghand il-mara. Huwa kkonferma illi anke l-mara ta’ Saver kienet taf b’dan peress illi huwa gieli qal hekk quddiemha. Huwa tenna illi sadanittant Spiru kien ghamel rapport lill-ghassa tal-Pulizija imma Saver qatt ma kien ghamel rapport u qatt ma telgha l-Qorti kontra l-konvenut.

Joseph Galea iddikjara illi huwa kien gie liberat mill-akkuzi quddiem il-Qorti tal-Magistrati. Huwa kkalkula illi kien hemm perjodu ta’ snin meta huwa baqa’ jzomm iz-zwiemel ta’ Saver li nefaq is-segwenti u li tal-istess spejjez ma thallasx: Peress illi Saver ma kienx baqa’ jigi r-remissa ghax kienet marditlu l-mara, ghalf taz-ziemel minn Ottubru 2007 sa Ottubru 2009 ammonta ghal €3,400 (Lm 1,460), b’rata ta’ Lm2 kuljum ghall-ikel, nghal u kwalsiasi bzonn illi jkollu z-ziemel.

Huwa ddikjara illi hu qed izomm dan iz-ziemel gewwa stalla fejn qieghed jiehu post zwiemel ohra. Huwa kkalkula illi stallel ohra jzommu rata ta’ bejn Lm25 sa Lm35 bhala

renta fix-xahar. Ghal fini ta' din il-kawza, huwa kkalkula illi huwa ilu jzomm dan iz-ziemel ghal sentejn bir-rata ta' Lm30 li tigi (30 x 24 xhur) li jammontaw ghal €1,677 (Lm720).

Il-konvenut sostna illi ghalkemm dan iz-ziemel gie mitlub lilu mill-attur wara l-mewt ta' Saver, huwa jhoss li ma kellux jirritorna dan iz-ziemel peress illi Saver qatt ma kien talabulu, peress li kien jghidlu meta jmut kien ser ikun ghalih l-intrigu li kien dahal fih u peress li hu kien ilu mis-sena 2007 jaghmel diversi spejjez fuq l-istess annimal li ghadu ma thallasx tieghu. Huwa ddikjara illi kontestwalment qed jipprezenta kawza kontra l-eredi ta' Saver Scerri halli jigi likwidat dak dovut lejh.

Rat il-verbal tas-seduta tal-4 ta' Novembru 2010 fejn il-Qorti nnominat lil Dr Anna Mifsud Bonnici bhala Magistrat Supplenti biex izzur lil Maria Scerri fid-dar residenzjali fejn tinsab u dan wara li tiffissa s-seduta apposta mal-avukati tal-partijiet u dan biex isirilha l-kontro-ezami.

Rat l-affidavit ta' **Spiridione Scerri** pprezentat fl-4 ta' Novembru 2010 (fl-atti tal-kawza 502/09 CSH) fejn ikkonferma fl-intier tieghu dak li qal fl-affidavit tieghu tas-17 ta' Marzu 2009 fil-kawza '**Scerri Spiridione noe vs Galea Joseph'** (407/2008 CSH) u mieghu zied il-prezenti in vista tal-kawza li ressaq Joseph Galea:

Huwa kkonferma, ghax kien jaf personalment illi zijuh Saver Scerri kien xtara l-karettun u arnez minghand huh tar-rispett, Carmelo Borg xi tmien snin qabel. Spiridione Scerri kien ghen lil zijuh Saver igorr dan il-karettun u arnez minghand Karmenu ghal ghand Joseph Galea. Wara Saver kien kera garaxx l-Imsida, ftit il-boghod mill-garaxx ta' Galea, u l-karettun u l-arnez kienu garrewhom hemm iz-ziju u Joseph Galea. Wara li kien kera dan il-garaxx, Saver kien xtara wkoll zewg srieken u arnez iehor u poggihom fih. Aktar tard kien ghamel serkin iehor u hadu dritt ghand Joseph Galea fejn kien diga qed izomm iz-zewg srieken l-ohra u l-arnez kif se jispjega iktar il quddiem.

Hu qal li mhux veru li Joseph Galea kien sellef xi qasab tad-drenagg liz-ziju imma l-kuntrarju. Dawn il-pajpijiet kienu proprjeta' ta' Saver u hu kien prezenti, meta xi tlett gimghat qabel miet zijuh, Galea kien mar id-dar tieghu biex isellifhom. Spiridione kellu suspett illi l-iskop tieghu ma kienx li jissellef il-pajpijiet tad-drenagg imma biex jara f'liema stat kien zijuh ghax kien ilu xi granet ma jmur ghandu, cioe' ghand Galea.

Huwa zied illi zijuh qatt ma gerger fuq il-kera tal-garaxx li kien kera l-Imsida, la mieghu u lanqas ma haddiehor, ghax kien kuntent bih u kellu fejn ipoggi l-affarijiet tieghu. Fil-fatt il-kera kienet spiccat l-ghada li miet, jigifieri fit-12 t'April 2008 u ta' dan hemm dikjarazzjoni tas-sid Joseph Micallef li ggib l-istess data, diga esibita flimkien ma diversi ricevuti tal-kera, fil-kawza 407/08.

Spiridione Scerri qal illi xi zmien wara li zijuh kien kera l-garaxx fuq imsemmi, Joseph Galea kien talbu biex izommlu karozzella kbira, proprjeta' ta' Galea f'dan il-garaxx ghax kienet goffa u kienet qed tingombralu l-garaxx tieghu u ma setax jahdem kif xtaq fih minhabba l-ispazju li kienet tehodlu. Zijuh, kien laqa' t-talba tieghu u biex akkomodah accetta li jpoggi tlett srieken, zewg arnezi u xaretta zghira li kellu fil-garaxx tieghu, fil-garaxx ta' Galea u dan kien kif dawn l-oggetti gew fil-pussess ta' Galea fejn ghadhom hemm sal-lum. Dan ma sarx f'Marzu 2008 imma fl-2003, ftit xhur wara li Saver kien kera l-garaxx tal-Imsida.

Huwa kkonferma illi xi xahar qabel ma' miet zijuh, Galea kien mar id-dar ta' zijuh u talbu jbieghlu l-oggetti li kien qed izommlu fil-garaxx tieghu stess. Spiridione Scerri kien prezenti waqt din il-laqgha u qal li ma ftehmux fuq il-prezz u wara din il-laqgha zijuh kien qallu biex jghid lil Joseph Galea jehodlu l-oggetti li kien qed izommlu fil-garaxx tieghu, fil-garaxx ta' zijuh. Spiridione Scerri ddikjara li ghamel hekk u mexa' fuq struzzjonijiet ta' zijuh u kien xi ftit qabel miet. Mhux veru li Galea qal lil Spiridione Scerri biex jehodhom fil-garaxx taz-ziju, ried li z-ziju jmur mieghu ghandu. Dan ma kienx possibli ghax f'daz-zmien iz-ziju ma kienx jimxi u lanqas johrog mid-dar.

Huwa qal li mhux veru li Saver kien ilu ma jmur ghand Galea mill-2007 ghax baqa' jmur hemm sa madwar xahar qabel miet. Hu kien iwasslu spiss ghand Galea. Hu kkonferma li zijuh lilu kien jghidlu li kien ihallas lil Galea tal-gwiez li kien jitma liz-ziemel tieghu li kien jinzamm ghand Galea. Dan il-hlas kien baqa' jsir sa xi xahar qabel miet ghax ma kienx baqa' johrog mid-dar. Zijuh kien qallu wkoll illi gieli hallas ghall-gwiez taz-zwiemel ta' Galea bi tpattija talli kien izommlu z-ziemel.

Spiridione Scerri ddikjara li Saver kien tant jirrispetta u jafda lil Joseph Galea illi kien tah cavetta tal-garaxx li kellu mikri. Meta kien qal lil Galea biex jiehu lura l-garaxx ta' zijuh l-oggetti li kien qed izommlu fil-garaxx tieghu, Samwel li jigi t-tifel ta' Joseph Galea, kien gab ic-cavetta tal-garaxx taz-ziju u fil-fatt taha lilu stess ghax inzerta ghand zijuh. Huwa staqsieh jekk missieru kienx ha lura fil-garaxx ta' zijuh, kif kien mitlub li jaghmel, il-karettun u x-xarretta li kien qed izomm fir-razzett tal-Maghtab u l-oggetti li kien qed izomm fil-garaxx l-Imsida. Samwel irrispondieh li ma kienx jaf. Fil-fatt irrizulta wara li kien ha biss il-karettun u x-xarretta li kien qed izomm il-Maghtab, imma dawk li kien qed izomm fil-garaxx tal-Imsida ma kienx hadhom.

Spiridione Scerri kkonferma illi l-ghada li miet zijuh, fuq talba tal-armla tieghu Maria Scerri, huwa ha f'garaxx tieghu, il-karettun u x-xarretta li kien hemm fil-garaxx mikri miz-ziju, biex l-armla tieghu tkun tista' tirritorna c-cavetta tieghu u ttemm il-kirja. Zied jghid illi minn dak li dejjem qallu zijuh u milli kien josserva hu, zijuh u Joseph Galea kienu jagixxu ma' xulxin a bazi tad-delizzju komuni taghhom taz-zwiemel, bi hbiberija u minghajr l-ebda pretensjoni ta' xi kumpens jew xi hlasijiet ohra minghand xulxin, b'haga tpatti ma' l-ohra, biz-ziju jqis lil Galea u lill-familja tieghu aktar bhala familjari milli barranin.

Illi b'digriet datat 12 ta' Novembru 2010, il-Qorti ssostitwiet lil Magistrat Supplenti Dr Anna Mifsud Bonnici bl-Assistent Gudizzjarju Dr. Daniela Mangion stante illi l-Magistrati Supplenti m'ghadhomx jigu nominati.

Rat ix-xhieda ta’ nhar il-25 ta’ Novembru 2010 fejn **Maria Scerri** iddikjarat illi hija qed taghmel kawza kontra Joseph Galea ghall-affarijiet li kellu fil-garaxx u talli kien jghinu. Dawn l-affarijiet kienu tliet serkini, li tnejn minnhom kien ghamilhom ir-ragel taghha u l-iehor kien qalghu, xarretta li kien ghamilha hu, zewg arnezi kompluti b’kollox, ziemel u ghodda li bihom wiehed jiftah il-katusi. Qalet illi zewgha kien ghamel u qala’ dawn meta kien imur ghand il-konvenut. Hija kkonfermat illi dan ilu hafna ghax kien ilu jahdimlu lill-konvenut. Ir-ragel taghha kien inaddafhom, jitmahhhom, jahsilhom u jiehu hsiebhom iz-zwiemel. Kien hemm erba’ zwiemel fir-remissa u kien hemm ziemel iehor ta’ l-ghalqa. Mistoqsija jekk hija kinitx rat dawn iz-zwiemel fir-remissa tal-konvenut hija qalet li le, kien jghidilha r-ragel.

Hija sostniet illi r-ragel taghha kien kera garaxx u fih ha l-affarijiet li kellu ghand il-konvenut, imma ma tafx jekk kienx ha kollox. Il-konvenut kellu karozzella kbira u ried ipoggiha fil-garaxx tar-ragel taghha u hekk ghamel. Fil-fatt din kienet damet fil-garaxx ghal hames snin. Hija qalet illi dan kien jghidulha r-ragel u hi qatt ma marret f’dan il-garaxx. Hu kien qalilha li kien hdejn l-iskola tal-Imsida. Hija ma tafx kemm kien kbir il-garaxx imma kien ihallas minghaliha Lm38 fix-xahar. Hija ma tiftakarx kemm damu jikruh. Huma ma baqghux jikru l-garaxx wara l-mewt ta’ zewgha. Hija ma tafx x’kien fih il-garaxx meta miet ir-ragel taghha.

Ix-xhud ikkonfermat illi ilha ghal perjodu twil ta’ aktar minn hames snin ma tistax timxi u ilha sentejn u hames xhur toqghod ghand is-sorijiet. Hija kkonfermat illi kien hemm perjodu zghir li fih ir-ragel taghha ma baqax imur ghand il-konvenut. Ghamlet referenza ghar-raba’ paragrafu tal-affidavit taghha, hija qalet illi dan kienet tafu ghax qalilha n-neputi. Hija ddikjarat li taf lill-konvenut ghax kien joqghod hdejha u kien anke gieli jmur ghandhom u gieli zammewlu lit-tifel Samwel.

Hija sostniet illi r-ragel taghha u l-konvenut kienu jixtru l-affarijiet ghaz-ziemel flimkien. Kien imur ragel li jgibilhom

il-gwies. Hu ma kienx jonfoq l-istess u hi ma tafx kemm kien jonfoq fuq il-gwies. Dawn l-affarijiet kollha kienet tafhom mir-ragel taghha. Hija kkonfermat illi kien hemm zmien fejn ir-ragel taghha ma kienx imur ghand il-konvenut imma ma tafx kemm kien twil dan il-perjodu pero’ ma kienx twil u zewgha kien ghamel xi jumejn l-isptar.

Ix-xhud qalet ukoll illi meta miet ir-ragel taghha qalulha li kienu ser jaghtu z-ziemel u ma tafx x’aktar bhala pagament lill-konvenut. Hija ma tafx ghalxiex ghax kienet fuq u kien qalilha n-neputi. Qalet illi l-konvenut kien talab erbat elef lira Maltin (Lm4,000) lir-ragel taghha u hu kien tahhomlu bla karta.

Hija kkonfermat illi huma offrew iz-ziemel u xi hlas zghir tal-gwies sabiex jigu ritornati lilhom l-affarijiet li semmiet iktar ‘il fuq u jaghlqu l-kwistjoni. Ir-ragel taghha kellu disgha u sebghin (79) meta miet. Ix-xhud tenniet illi r-ragel taghha kien sab lil xi hadd li kien ghamel xoghol ta’ tikhil u tibjid fl-istalel tal-konvenut. Hija kkonfermat illi r-ragel taghha kien pensjonant mill-Awstralja. Hija qalet illi ma marritx ghand il-konvenut allura ma rathomx l-affarijiet.

Fir-ri-ezami Maria Scerri tiftakar illi r-ragel taghha kien jahsillu l-karozzin lill-konvenut. Hija qalet illi tiftakar ukoll illi apparti r-remissa, r-ragel taghha kien imur mal-konvenut fil-post fejn kellu l-annimali.

In kontro-ezami ulterjuri hija sostniet li r-ragel taghha (Saver) kellu cavetta tal-garaxx li kien kera. In-neputi taghha Spiru kellu cavetta wkoll. B’referenza ghal dan li ghadha kif qalet, hija qalet li ma tafx jekk Spiru kellux cavetta tal-garaxx. Qalet ukoll li ghand Spiru hemm karettun li hu tar-ragel taghha u ghandu wkoll xarretta.

Maria Scerri qalet in ri-ezami li Saver kellu zewg xarretti. Hija tenniet illi s-serkin u l-karozzin m’humiex l-istess haga.

Spiridione Scerri xehed in kontro-ezami nhar l-10 ta’ Jannar 2011 u kkonferma illi huwa kien mar fil-garaxx ta’

Joseph Galea. Fil-fatt filghaxija kien iwassal liz-ziju tieghu kwazi kuljum sal-garaxx sabiex jaghlef iz-zwiemel kemm tieghu u dawk ta’ Galea u kien ihallieh hemm. Huwa tenna li gieli dahal gol-garaxx ukoll. Huwa ddiskriva l-garax in kwistjoni bhala kbir piu o meno daqs l-Awla tal-Qorti. F’dan il-garaxx is-sur Galea kien izomm iz-ziemel taz-ziju, zewgt (2) izwiemel ohra u gieli kien ikollu tlieta (3) wkoll pero’ wiehed minnhom kien jaghmlu faccata fl-ghalqa, kien izomm karrozzin li ghadu jahdem bih sal-lum u kien izomm ukoll tlett (3) isrieken u xarretta.

Huwa sostna li kien hemm zmien meta z-ziju tieghu kien kera garaxx u dan jinsab vicin hafna l-garaxx ta’ Galea – tmienja (8) jew ghaxar (10) minuti mixi, distanza bejn wiehed u iehor mill-Qorti sa bieb il-Belt. Mistoqsi jekk kellux ic-cavetta tal-garaxx taz-ziju jghid li le ma kellux pero’ jaf li z-ziju kellu cavetta d-dar ghandu. Hu qal li kien z-ziju li ta kopja tac-cavetta lil Joe Galea. Pero’ t-tifel ta’ Galea, Samuel, kien gie bic-cavetta meta talbuhielu lura u kien ta lilu ghax huwa kien ghand iz-ziju u dak il-hin kien ghaddiha lura liz-ziju tieghu.

Huwa minnu pero’ li meta miet iz-ziju, kien mar u fetah il-garaxx bic-cavetta li kellu z-ziju u kien ha xi affarijiet li kien hemm gol-garaxx biex jirritorna c-cavetta lil Galea. Kien ha karrettun u xaretta li Joe Galea kien ha ukoll pero’ qabel il-karozzella tieghu li kienet fil-garaxx ukoll. Spiridione kien flimkien ma’ huh u ragel iehor meta ha dawn l-affarijiet mill-garaxx u ghabbihom fuq it-trakk.

Ix-xhud qal li din il-persuna hija minn Haz Zabbar u gabha huh. X’laqam ghandu pero’ ma jafx. Huwa kkonferma li din il-laqgha saret l-ghada li miet zijuh. Huwa kkonferma li dakinhar karettun u xarretta biss ha minn dan il-garaxx. Il-karrozzella li zijuh kellu fil-garaxx kienet tappartjeni lil Joseph Galea. Ma kienetx taz-ziju tieghu. Is-srieken u x-xaretta z-zghira marru fil-garaxx ta’ Galea biex jaghmlu spazju ghall-karrozzella u baqghu fil-garaxx ta’ Galea. Pero’ dawn kienu propjeta’ taz-ziju tieghu. Fil-garage taz-zijuh, zijuh kien izomm il-karozzella, xarretta u karrettun. Huwa qal li l-garaxx huwa kbir u jesa’ zewg karozzi. Iz-ziju tieghu kien dam l-isptar ghaxart ijiem qabel ma

effettivament miet nhar il-11 ta' April 2008. Insista li minkejja dak li qalet l-armla taz-ziju li qalet li z-ziju miet id-dar, filfatt zijuh miet l-isptar. Iz-ziju tieghu marad fil-perjodu ta' Marzu 2008, kienet tatu rih ta' puplesija u mbaghad kien tah attakk iehor xi erbat ijiem wara, haduh l-isptar, ghamel ghaxart ijiem u mbaghad miet. Kienu offrew li jhallsu lis-Sur Galea ghall-perjodu ta' meta marad iz-ziju u sakemm effettivament miet, liema perjodu ma jaqbizx it-tlett xhur. Kienu offrewlu li jzomm iz-ziemel bhala kumpens pero' ma riedx.

Ix-xhud jiftakar ukoll li meta s-Sur Galea mar jara zijuh id-dar, kien qallu li nieghel iz-ziemel u zijuh kien staqsih kemm kien hadlu u Joe Galea kien wiegbu sitt liri. Iz-ziju qam biex ihallsu u Joe Galea qallu li ma kienx irid flus. Qal li kien attiv hafna fil-hajja taz-ziju tieghu. Spjega li zijuh ma kienx isuq. Gieli hadu l-Marsa biex igib il-gwies, kif ukoll gieli kien jiehdu l-Belt u iwasslu lura id-dar. Mart zijuh ukoll kienet l-isptar xi sitt snin ilu u kienu tawha xi medicini illi z-ziju ma kienx jaf jaqra u ma kienx jaf jaghmilhomlha u ghalhekk kien imur jiggwidha hu.

Huwa minnu illi l-mara taz-ziju kienet mardet fis-sena elfejn u sebgha (2007). Fil-fatt kienet kwazi ma timxix u ristretta ghas-sular ta' fuq. Ghan-negozjati li kienu jsiru mal-attur kienu jkunu hu flimkien ma zijuh. L-armla, il-mara taz-ziju, ma kienetx tinvolvi ruhha .

Huwa jahdem bhala taxi driver u ma ghandux imghallem tieghu. Huwa minnu wkoll li huwa pprezenta kawza ghas-servigi kontra l-eredi ta' certu Carmelo Borg. Huwa minnu wkoll li gieli ghamel nofstanhari shah ma dan Carmelo Borg u ma zijuh. Fil-fatt kien jiehu lil Carmelo Borg l-isptar fid- 9.00 am u kien jehles fis-1.00pm. Zied jghid li kien imur tan-naghal biex jaghmel iz-zwiemel taz-ziju u gieli kien jaghmel ukoll iz-zwiemel ta' Galea. Qal ukoll li zijuh gieli ghamel tiswijiet mill-istalel ta' Galea. Darba minnhom kien gab wiehed u hadlu tlett mija u hamsin lira maltin (LM350) u zijuh kien hallashom. Joe Galea ried jaghtieh minnhom u z-ziju ma riedx. Jaf ukoll li kien hemm darba minnhom li zijuh qabbad ragel biex jaghmel xi art tal-irham ghal Galea u ma hadlux flus lanqas. Zijuh kien kera ukoll

il-libsa ghat-tifel ta’ Galea biex jaghmel il-grizma biha. Fil-fatt Joe Galea kien jghid li z-ziju tieghi kien qisu missieru. Dan jafu ghax qalulu zijuh stess.

Rat ix-xhieda tal-konvenut **Joseph Galea** tal-15 ta’ Frar 2011 fejn in kontro-ezami iddikjara illi huwa minnu illi l-hbiberija tieghu mal-mejjet Saver Scerri kienet ghax kellhom l-istess delizzju taz-zwiemel. Huwa kkonferma illi bejnu u bejn Saver qatt ma kellhom problemi sakemm dam haj. Huwa zied illi tal-pjacir li huwa kien jaghmel lil Saver qatt ma talbu hlas. Lanqas hu qatt ma talab lill-konvenut flus talli hu zammlu xi haga. Huwa kkonferma wkoll illi gurntata minnhom Saver kien kera garaxx biex izomm l-affarijet tieghu go fih. F’dan il-garaxx Saver kien izomm karrettun, xarretta u serkin. Sa fejn kien jaf hu, dawn kienu l-affarijiet li kien izomm Saver fil-garaxx. Iz-ziemel ta’ Saver pero’ kien jinzamm fir-remissa tal-konvenut.

Huwa cahad illi z-zewg arnezi, it-tliet serkini u x-xarretta li qed titlob l-armla ta’ Saver kienu originarjament fis-sena elfejn u tlieta (2003), jinzammu fil-garaxx tieghu. Huwa sostna li fil-fatt dak li kien hemm kien karrettun, xarretta tar-roti tal-injam u serkin. Huwa kkonferma li dawn jinsabu fil-proprjeta’ tan-neputi ta’ Saver. Dak li qalu Maria Scerri u n-neputi taghha Spiru, huwa gideb li effettivament l-affarijiet li huma qed jitolbu llum huma differenti minn dawk l-affarijiet li kien hemm dakinhar.

Huwa kkonferma li huwa kien xtara karozzella u biex Saver ikun jista’ jarma z-ziemel bil-kumdita’ fil-post tieghu Galea kien qed izommlu l-karozzella fil-post tieghu. Ix-xhud cahad illi sabiex Saver Scerri zammlu l-karozzella, huwa kellu jpoggi l-affarijiet tieghu li kienu zewg arnezi, tliet serkini u xarretta fil-garaxx tal-konvenut. Qal li mhux minnu li Saver kellu effettivament zewg arnezi, tliet serkini u xarretta.

Mistoqsi kif miet Saver, hu qal illi minn dak li qalulu kien miet f’April tas-sena elfejn u tmienja (2008) b’puplesija, inqatatlu xi vina. Huwa tenna li n-neputi ta’ Saver qal li fil-fatt kien miet l-isptar. Il-konvenut sostna li qatt ma’ mar

jarah l-isptar u lanqas biss kien jaf li kien qieghed l-isptar. Huwa kkonferma li xi tlett gimghat qabel dahal l-isptar hu kien talbu jbieghlu xi ingenji taz-zwiemel, pero’ ma ftehmux dwar il-prezz. Il-konvenut kien talbu jbieghlu karettun, xarretta bir-roti tal-injam u z-ziemel armat bis-serkin u l-arness tieghu. Il-karettun u x-xarretta kienu mizmuma ghand Saver Scerri.

Il-konvenut kien ha l-karozzella lura minghand Saver qabel ma’ miet. Fil-fatt kien ha l-karrettun, ix-xarretta u l-karozzella. Imbaghad kien cempillu l-konvenut, in-neputi ta’ Saver Scerri u kien talbu sabiex inizzel l-affarijiet kollha ghandu u huwa nizzilhomlu fejn kienu. Il-konvenut ikkonferma li hu kien baghat ic-cavetta tal-garaxx mat-tifel ghand Saver u Saver beda jirrabja mieghu u qallu li huwa ma kien talbu xejn. Iddikjara li jaf li Spiru kien talab cavetta lit-tifel u t-tifel kien tahielu. Sussegwentement qal li Spiru ha dawn l-affarijiet fil-garaxx tieghu. Huwa minnu li l-konvenut kellu cavetta tal-garaxx ta’ Saver pero’ kien baghtielu lura mat-tifel.

Huwa ddikjara li ghandu ziemel, serkin u arnes ta’ Saver. Ikkonferma illi Spiru kien cempillu fejn qallu li l-konvenut kien tah il-karettun u x-xarretta u talbu biex jigi ghall-kumplament tal-ingenji. Il-konvenut kien wiegbu li huwa dejjem ikun jista’ peress li jzomm dawn l-affarijiet taht id-dar u talbu biex igib iz-ziju mieghu. Pero’ z-ziju baqa’ ma hadux. Ried illi jsir hekk biex iz-ziju jkun jaf x’ghandu u x’mghandux. Huwa tenna illi dan kien mhux gimghatejn qabel ma’ miet Saver Scerri imma hafna qabel. Tant hu hekk illi Spiru kien sahansitra mar l-ghassa u kienu baghtu ghalih l-ghassa biex staqsewh hekk huwa ghandux xi affarijiet ta’ Saver Scerri u ma riedx jaghtihomlu. Huwa kien stqarr mieghu li effettivament kellu affarijiet ta’ Saver Scerri pero’ kien lest li jaghtihom lil Saver Scerri meta dan kien jitlobhomlu. Huwa seta’ jghid illi kienet harget ukoll sahansitra citazzjoni u kien tela’ l-Qorti fejn hareg illiberat.

Il-konvenut qal illi l-ahhar li mar ghandu Saver Scerri kien f’Ottubru ta’ l-elfejn u sebgha (2007). Kien cempillu u qallu biex johodlu hsieb iz-ziemel, kellu wkoll zewgt iklieb u qallu li l-mara tieghu kienet ma tiflahx. Saver Scerri waqaf

imur ghandu minn mindu kienet marditlu l-mara. Xtaq jghid ukoll illi Saver Scerri kien qallu li l-affarijiet li kellu in konnessjoni maz-zwiemel li kien izommlu huwa kienu ghalih il-konvenut. Huwa stqarr li din il-konversazzjoni kienet saret ukoll quddiem Alfred Gallo u dan kien effettivament mar biex jixtri l-karettun. Lit-tifel tal-konvenut meta kien mar bic-cavetta qallu, “dawn huduhom, taghkom, tistghu taghmlu li tridu bihom”. Mistoqsi min kienu dawn in-nies qal illi bhalissa ma gewhx f’mohhu, pero’ kien jaf li thaddtu quddiem in-nies.

Joseph Galea sostna illi z-ziemel ma jghix bl-arja u verament ghamel spejjez biex zammu haj. Iz-ziemel fil-fatt kien ghadu haj. Mistoqsi jekk ghandux ircivuti ta’ dawn l-ispejjez, qal illi iva ghandu u kien lest li jgibhom fis-seduta li jmiss.

Rat in-nota u prospett ta’ infieq pprezentat minn Joseph Galea fil-31 ta’ Mejju 2011 pero’ ai fini ta’ din il-kawza m’ghandhiex relevanza u ghalhekk din il-Qorti mhiex ser taghti widen lil dan id-dokument f’din il-kawza.

Rat in-nota tal-konvenut ta’ l-1 ta’ Lulju 2011 li permezz taghha pprezenta dokument anness u ddikjara illi z-ziemel li kien fil-kustodja tieghu miet hekk kif irrizulta mill-istess certifikat.

Joseph Galea rega’ xehed nhar is-27 ta’ Settembru 2011 u mistoqsi jekk Saver kienx ihallsu l-kera minn dejjem talli kien izommlu iz-ziemel wiegeb li le ma kienx ihallsu kera, kien jixtri ghaz-ziemel tieghu cana u xi affarijiet ohra. Huwa tenna li Saver kellu ziemel armat ghandu, armat fis-sens li kellu l-arness, is-serkin, u sussegwentement kellu karettun u xarretta bir-roti. Enfasizza li s-serkin u l-arness ta’ maz-ziemel biss kellu. Il-karrettun u xarretta illum jinsabu ghand in-neputi tieghu Spiridione Scerri waqt li l-arness u s-serkin jinsabu ghand ix-xhud. Apparti dawn l-affarijiet qatt ma’ zammlu xejn aktar.

Mistoqsi jekk jafx lil Martin Vassallo qal li jafu u dan ghaliex ghandu l-istess negozju bhal tieghu. Huwa sostna li huwa wkoll mithla tieghu kif ukoll ta’ Saver fejn

ghandhom x'jaqsmu iz-zwiemel. Hu minnu li kien izomm ukoll karozzella ghal Saver, anzi kkorrega ruhu u qal li mhux kien izomm il-karrozzella ta' Saver imma il-karrozella kienet tieghu u kien izzommhielu Saver, u fiha daqs bejn wiehed u iehor ta' karozza zghira.

Mistoqsi kemm jiswa arness wiegeb li dan jiswa bejn wiehed u iehor xi mitejn lira maltin filwaqt li serkin jiswa xi mija u ghoxrin lira maltin. Rigward xaretta ma jistax jaghti valur ghax dawn ivarjaw bejn mija u hamsin sa xi sitt mija 'l wiehed. Mistoqsi biex miet iz-ziemel qal li ma jafx. Jaf li kien mar fil-ghaxija u sabu mejjet. Ic-certifikat li pprezenta huwa dak li tah il-biccerija.

Mistoqsi ghaliex m'ghandux id-dettalji qal li c-certifikat mhux hu kitbu izda dawk tal-biccerija. Qal li dan iz-ziemel kien xtrah Saver seba' snin ilu ghal prezz ta' tlett mija Maltin. Illum kieku ghadu haj ghandu dsatax-il sena u naturalment ghalhekk illum jiswa hafna inqas. Jaf fid-9 ta' Settembru 2008 kien ircieva ittra biex jirritorna l-affarijiet lill-armla ta' Saver.

Mistoqsi ghaliex ma rritornahomx sallum qal li meta kien cempillu Spiru kien talbu l-affarijiet li ma kienux ta' Saver, u Spiridione Scerri kien jaf li kellu jtih ta' sebgha xhur gwiez u affarijiet simili u ma riedx ihallsu taghhom. Nies li xehdu bl-affidavit u li gabhom bhala xiehda jafu l-affarijiet di scienza propria ghax kienu jkunu prezenti.

Rat ix-xhieda ta' **Samuel Galea** tad-9 ta' Novembru 2011 fejn ikkonferma li l-konvenut huwa missieru. Mistoqsi jekk jiftakarx il-mejjet Saver, qal li iva jiftakru u jaf li kienu hbieb ghax kellhom l-istess delizzju taz-zwiemel u jedhew fih. Mistoqsi jekk qattx talbu xi hlas bejniethom lil xulxin qal li ma jafx. Mistoqsi wkoll jekk meta gie nieqes Saver, missieru kellu xi affarijiet tieghu fil-garaxx tieghu, qal li iva jaf, jaf li kien hemm xarretta u karettun ta' Saver. Huwa ddikjara li dawn jinsabu gol-garaxx tal-Imsida li kellu missieru. Mistoqsi jekk missieru fil-passat kienx izommlu xi affarijiet ohra qal li ma jafx. Huwa sostna li ma tantx huwa midhla tal-garaxx.

Huwa kkonferma illi Saver kellu garaxx pero' qatt ma mar go fih ix-xhud. Ma kienx jaf jekk missieru kellux kopja tac-cavetta ta' dan il-garaxx ta' Saver. Ix-xhud ikkonferma li Saver miet f'April tas-sena elfejn u tmienja (2008). Huwa ddikjara li ma jiftakarx li kien mar ghand Saver xi tliet gimghat qabel miet biex ibieghlhom xi affarijiet taz-ziemel. Mistoqsi jekk jafx lil Martin Vassallo, qal li ma jafux.

Ix-xhud qal li jekk mhux sejjer zball mart Saver mardet fis-sena elfejn u sebgha (2007). Huwa ddikjara li ma jafx kemm kien jiswa z-ziemel ta' missieru meta miet. Huwa kkonferma li missieru kellu karozzella pero' fejn kien izommha ma jafx. Missieru kellu cavetta tal-post li kien kera Saver, pero' ma kienx jaf fejn kien izommha din il-karozzella missieru. Ix-xhud qal li ma kienx jaf x'kien jaghmel bih missieru z-ziemel ta' Saver. Huwa stqarr illi missieru kellu z-ziemel tieghu biex juza mal-karozzin.

Ikunsidrat:

Illi f'din il-kawza l-attrici qed titlob li jinghataw lura lilha numru ta' oggetti li zewgha illum mejjet Saver kien ta lill-konvenut taht titolu ta' depozitu liema oggetti l-konvenut qed jirrifjuta li jirritorna ghaliex jemmen li ghandu pretensjoni kontra l-eredi tieghu ghas-servigi li huwa rrenda lilu u ghaz-zamma taz-ziemel proprjeta' ta' l-istess Saver. Illi ghalhekk din il-kawza hija bazata fuq l-istitut ta' depozitu volontarju. Pero' jidher li hemm ukoll kontestazzjoni dwar l-oggetti li Saver Scerri kien ta lill-konvenut u dan ghaliex filwaqt li l-attrici tghid li halliet zewg arnezi, tliet serkini, xarretta u ziemel, il-konvenut jaqbel biss li ghandu halla xaretta u ziemel liema ziemel miet fil-mori tal-kawza skond ic-certifikat esebit fl-atti a fol. 117 li jindika li miet nhar it-3 ta' Gunju 2011.

Kunsiderazzjonijiet legali.

*Illi l-**Artikolu 1132 tal-Kodici Civili** jipprovdi hekk:*

"(1) Bla hsara ta' kull dispozizzjoni ohra ta' dan il-Kodici dwar id-depositi, id-diligenza li wiehed ghandu juza fl-ezekuzzjoni ta' kull obbligazzjoni, sew jekk din ikollha bi

hsieb il-gid biss ta' wahda mill-partijiet sew jekk tal-parti l-wahda u l-ohra, hija, f'kull kaz, dik ta' missier tajjeb tal-familja, kif hemm provdut fl-artikolu 1032".

*Illi l-**Artikolu 1904** jipprovdi s-sewgenti:*

"(1) Id-depositarju ghandu jrodd dik il-haga stess li jkun ircieva, fl-istat li din tkun tinsab fiz-zmien tar-radd.

(2) It-tgharriq li jsir fil-haga minghajr htija tad-depositarju jbaghtih id-depositant".

Illi m'hemmx dubju li galadarba l-oggetti gew depositati ghand il-konvenut, huwa kellu l-obbligu li jiehu hsiebhom b'dan li jroddhom lura meta hekk mitlub, u jekk dawn ma jkunux aktar disponibbli ghandu jaghmel tajjeb ghan-nuqqas taghhom. Ovvjament dan ma sarx f'din il-kawza.

Illi fil-kawza fl-ismijiet "**<u>Dimech vs Kummissarju tal-Pulizija</u>**", deciza mill-Qorti tal-Appell fid-29 ta' April 1996, intqal illi "*Ir-responsabbilta' ta' depositarju hija dik ta' bonus paterfamilias u huwa ghandu l-obbligu li jipprova li ma setax jevita t-telf tal-oggetti hekk lilu konsenjati, u fin-nuqqas iwiegeb ghad-danni"*

Illi fil-kawza fl-ismijiet "**<u>Mary Hall vs Emmanuel Xuereb</u>**", deciza mill-Prim'Awla tal-Qorti Civili fis-27 ta' Marzu 1946, il-Qorti nnotat illi "*d-depositarju, anki b'titolu gratuwit, ghandu juza fil-kustodja tal-haga l-istess diligenza li juza fil-kustodja ta' hwejgu. In konferma ta' dak stabbilit mill-Kodici Civili, hija qalet ukoll li d-depositarju ghandu jrodd il-haga lil min fdahielu fl-istess stat li kienet giet konsenjata lilu. Konsegwentement id-depositarju li jonqos minn dawn l-obbligi huwa responsabbli ghad-danni lejn iddepositant.*

Illi r-responsabbilta' ta' depositarju hija dik ta' bonus paterfamilias u huwa ghandu l-obbligu li jipprova li ma setax jevita t-telf tal-oggetti hekk lilu konsenjati, u fin-nuqqas iwiegeb ghad-danni."

Illi in effetti fil-kawza fl-ismijiet **“<u>Maria Camilleri vs Duminku Attard</u>”** (P.A. (JSP) 2 ta’ April 1992) inghad illi:

*“Huwa provvdut fil-ligi li min jircievi d-depositu ghandu juza l-istess diligenza fuq il-haga depositata qisha kienet tieghu, jigifieri juza d-diligenza li jirrizerva ghall-hwejjeg tieghu… Ghaldaqstant l-attur nomine bhala depositarju kellu juza d-diligenza ta’ ‘buon padre di famiglia’ (***<u>Pietro Contini vs Giorgio Zammit (Vol. XXIX. P I. 1422)”.</u>**

“Id-depositarju huwa obbligat juza, fil-kustodja tal-oggetti depositati ghandu, l-istess diligenza li huwa juza fil-kustodja ta’ hwejgu, u huwa obbligat irodd dawk l-oggetti biss lil min ikun iddepositahom ghandu jew lill-persuna illi f’isimha jkun sar id-depositu jew lil min ikun inkarigat biex jircevihom. Id-depositarju li jonqos minn dawn id-dmirijiet huwa responsabbli tat-telf jew hsara li dan in-nuqqas igib lis-sid tal-haga depositata jew lil min ikun iddepositaha” (Vol. XXIX. P I. 1244). (ara wkoll ***“<u>Reginald Micallef et nomine vs Godwin Abela et nomine</u>”*** *– A.K. 16 ta’ Marzu 1992).*

Din il-Qorti, wara li qieset l-argumenti tal-konvenut, issib li dawn huma imsejsa fuq il-ligi. Kif qalet din il-Qorti fil-kawza “**<u>Busuttil vs Busuttil</u>”,** deciza fl-20 ta’ Gunju, 2003, *a tenur* tal-Artikolu 1908 u 1909 tal-Kodici Civili, depozitarju li jircievi oggett minghand xi hadd ghandu jrodd dak l-oggett li dak biss li jkun fdahielu, u m’ghandu ebda jedd jindaga dwar jekk minn fdalu l-oggett huwiex jew le s-sid tal-haga.

Din id-decizjoni tidderimi mill-ewwel it-talbiet attrici ghax tindika bic-car l-obbligi tal-konvenut bhala depozitarju tal-oggetti relatati u konnessi mad-delizju taw-zwiemel. Dan l-obbligu fuq id-depozitarju huwa wiehed importanti u determinanti, tant li fil-kawza “**<u>Manche’ vs Said</u>**”, deciza minn din il-Qorti fit-28 ta’ Mejju, 2003, intqal li d-depozitarju hu obbligat li jrodd dawk l-oggetti lil min ikun fdahom f’idejh, u jekk jonqos minn dawn id-dmirijiet huwa jkun responsabbli tat-telf jew hsara li tali nuqqas igib lil min ghamel id-depozitu.

Illi ghalhekk stabbilit dan il-principju, u cioe’ li l-konvenut ghandu l-obbligu li jirritorna l-oggetti li huwa zamm ghal mejjet Saver, irid issa jigi stabbilit x’kienu dawn l-oggetti u jekk m’ghadhomx jezistu jigi ritornat il-valur taghhom jekk dawn l-istess oggetti spiccaw minhabba it-traskuragni jew negligenza tad-depozitarju.

Ma hemmx kontestazzjoni dwar iz-zamma taz-ziemel u dan ghaliex apparti l-allegazzjoni ta’ l-attrici ghandna il-konferma tal-konvenut stess li jghid li iz-ziemel zammu ghandu u dan miet fit-3 ta’ Gunju 2011. Mhux hekk biss, jghid izda li huwa zammu ghaliex ppretenda li ghandu pretensjoni kontra l-eredi tal-persuna li ghamlet id-depositu tieghu mieghu, liema pretensjoni hija dik imsemmija f’kawza fl-ismijiet inversi pendenti quddiem din il-Qorti. Jidher mill-provi prodotti u minn dan il-ghad mhumiex kontestati li l-konvenut ha hsieb dan iz-ziemel tant li temghu ghal diversi snin, naddaflu, ha hsieb li jaghmillu in-naghal u hargu ghat-training tieghu. Dan kollu ghalhekk jikkollobora li fil-fatt il-konvenut agixxa bhala *pater bonus familias* fil-zamma ta’ dan iz-ziemel. Minn ezami tac-certifikat tal-mewt taz-ziemel esebit fl-atti ma jirrizultax l-kawza tal-mewt tieghu u ghalekk fic-cirkostanzi, stante li l-Qorti m’hix rinfaccjata bi provi kuntrarji ma jirrizultax li iz-ziemel miet bhala xi traskuragni jew negligenza jew xi nuqqas attribwibbli lill-konvenut u ghalhekk f’dawn ic-cirkostanzi l-konvenut mhuwiex obbligat li jrodd lura il-valur ta’ dan iz-ziemel.

Dwar l-oggetti l-ohra hemm principju karidnali li minn jallega irid jipprova -
onus probanti incumbit ei qui dicit non ei qui negat. Huwa l-attur li jrid jipprova l-fatti minnu premessi u allegati fic-citazzjoni.

Il-Qorti hawnhekk taghmel referenza ghas-sentenza moghtija mill-Prim’Awla tal-Qorti Civili nhar it-30 ta Marzu 2003 fil-kawza fl-ismijiet ‘**<u>George Bugeja vs Joseph Meilaq</u>’** fejn inghad li:

“Il-konflitt fil-provi huma haga li l-Qrati jridu minn dejjem ikunu lesti ghaliha. Il-Qorti ghandha tezamina jekk xi

wahda miz-zewg versjonijiet, fid-dawl tas-soliti kriterji tal-kredibilita' u specjalment dawk tal-konsistenza u verosimiljanza, ghandhiex teskludi lill-ohra, anke fuq il-bilanc tal-probabilitajiet, u tal-preponderanza tal-provi, ghax dawn, f'kawzi civili, huma generalment sufficjenti ghall-konvinciment tal-gudikant.

Fil-kamp civili ghal dak li hu apprezzament tal-provi, il-kritrju ma huwiex dak jekk il-gudikant assolutament jemminx l-ispjegazzjonijet forniti lilu, imma jekk dawn l-istess spjegazzjonijiet humiex, fic-cirkostanzi zvarjati tal-hajja, verosimili. Dan fuq il-bilanc tal-probabilitajiet, sostrat baziku ta' azzjoni civili, in kwantu huma dawn, flimkien mal-proponderanza tal-provi, generalment bastanti ghall-konvinciment. Ghax kif inhu pacifikament akkolt, ic-certezza morali hi ndotta mill-preponderanza tal-probabilitajiet. Dan ghad-differenza ta' dak li japplika fil-kamp kriminali fejn il-htija trid tirrizulta minghajr ma thalli dubju ragjonevoli.

Mhux kwalunkwe tip ta' konflitt ghandu jhalli lill-Qorti f'dak l-istat ta' perplessita' li minhabba fih ma tkunx tista' tiddeciedi b'kuxjenza kwieta u jkollha taqa' fuq ir-regola ta' in dubio pro reo.

Fil-fatt huwa wkoll principju assodat fil-gurisprudenza taghna illi l-verosimiljanza hija forma ta' korroborazzjoni.”

Il-konflitt fil-provi huma haga li l-Qrati jridu minn dejjem ikunu lesti ghaliha. Il-Qorti ghandha tezamina jekk xi wahda miz-zewg verzjonijiet, fid-dawl tas-soliti kriterji tal-kredibilita' u specjalment dawk tal-konsistenza u verosimiljanza, ghandhiex teskludi lill-ohra, anke fuq il-bilanc tal-probabilitajiet, u tal-preponderanza tal-provi, ghax dawn, f'kawzi civili, huma generalment sufficjenti ghall-konvinciment tal-gudikant. Mera possibilita' mhux sufficjenti biex tirradika r-responsabilita' civili.

F’dan il-kaz l-attrici xehdet u spjegat dak li kien jghidlha zewgha illum mejjet Saver u n–neputi taghha Spiridione Scerri. Ma kienet taf xejn hi *di scientia proprja*. Jirrizulta wkoll li l-attrici ghamlet zmien twil ma timxix u fil-fatt ilha

sentejn tghix ghand is-sorrijiet u qabel ghamlet zmien ma tohrogx mid-dar. Ikkonfermat li dak li qalet, kemm fl-affidavit kif ukoll viva voce quddiem l-Assistent Gudizzjarju nominat mill-Qorti, saret tafu minn dak li semghet lil zewgha jghid u min dak li qallha Spiridone biss. Fl-ebda hin ma tghid li hija qatt nizlet fil-garage jew tghati xi dettalji dwar il-garage li kien kera Saver, jew issemmi xi hanut jew bniedem minghand min kien xtara l-affarijiet li qed tirrikjama jew ipprezentat xi ricevuta dwar ix-xiri taghhom. Tghid biss li zewgha kien allegatament qallha li ghandu xi affarijiet ghand il-konvenut. Ikkonfermat li zewgha kien habib tal-konvenut u li kien jghaddi hafna hin mieghu pero' xejn aktar. Interessanti wkoll li fix-xhieda ta' l-attrici ma hemmx identifikat l-oggetti li qed titlob ir-ritorn taghhom izda hu x-xhud Spiridione Scerri li jidentifika dawn l-oggetti.

Resqet lill-Spiridione Scerri li jaghti versjoni ohra tal-fatti u jghid li huwa jaf li zijuh Saver kellu ghand l-konvenut xarretta, ziemel, zewg arnezi u tlett serkini. Jghid li kien imur fil-garage tal-konvenut ghalkemm hadd mid-diversi xhieda li ipproduca l-konvenut ma qatt qal li rah hemmhekk. Qal li kien ra lit-tifel tal-konvenut Samuel Galea jigbor dawn l-affarijeit minn gewwa garage li kien kera Saver u johodhom fil-garage ta' missieru fuq domanda tal-mejjet Saver. Din ix-xhieda pero' hija kontradetta kemm mit-tifel stess Samuel Galea li ighid li mhux minnu li Saver qatt talbu sabiex jiehu l-affarijiet li kellu fil-garage mikri ghandu u jpoggihom band'ohra, apparti il-fatt li jghid li dawk l-oggetti kienu fil-garage ta' Saver u li Saver kien dejjem iwieghdhomlu. Kemm il-konvenut kif ukoll ibnu Samuel icahdu dak li qal Spiridone Scerri.

Il-konvenut minn naha l-ohra minn dejjem ammetta li fil-pusess tieghu kellu xarretta, arnez u ziemel proprjeta' ta Saver. Huwa ressaq diversi xhieda u kollha jghidu li huwa minnu li l-konvenut kien jiehu hsieb iz-ziemel ta' Saver u dan b'mod professjonali u li kienu jghaddu hafna hin fil-garage li kellu taht id-dar tieghu izda hadd minnhom ma jghid li qatt raw l-oggetti li qed titlob l-attrici minkejja li kien ikun hemm ta' spiss. Sandro Pace jghid li kien hu li kien

biegh ix-xaretta lil Saver, liema xaretta l-konvenut jammetti li ghandu fil-pusess tieghu u li kien jarah ghaddej biha. Mistoqsi jekk jafx jekk kellux xi xarretta ohra jghid li ma jafx li kellu jew li qatt rah ghaddej b'xarretta ohra ghalkemm lil Saver kien jarah ta' sikwit.

Illi mill-provi dokumentarji esebiti mill-attrici stess jirrizulta li Saver kien kera garage maghruf bhala Melwood ghal zmien twil u cioe' ghal numru ta' snin u dan versu l-kera ta' Lm38 fix-xahar u zgur li f'dan il-garage ma kienx izomm iz-ziemel tieghu ghaliex dan kien ikun ghand l-konvenut u ghalhekk it-tezi tal-konvenut li Saver kien izomm l-oggetti tieghu f'dan il-garage hija veritiera fic-cirkostanzi ghaliex ghandha mis-sewwa. L-attrici qatt ma resqet lil xi xhud sabiex jghid li dahal f'dan il-garage u ma kien hemm xejn fih. Ma jirrizutlax li Saver kellu affarijiet ohra salv dawk li qed jirriklama minghand l-konvenut u ghalhekk allura wiehed jistaqsi dan il-garage ghalxiex kien jintuza?

Illi ghalhekk bhala provi jidher li kif stqarr il-konvenut stess li fil-pussess tieghu kellu iz-ziemel li illum huwa mejjet, arnez u x-xarretta.   Dan jirrizulta anke mill-ittra li huwa kien baghat lil konsulent legali tal-attrici nhar is-16 ta' Mejju 2008 (Dok A fol. 7) fejn kien stqarr li kien lest li jghaddi dawn l-oggetti lura una volta l-attrici tersaq ghall-likwidazzjoni u hlas tal-kera tar-remissa.

Illi pero' dan ir-raggunament ma hux wiehed legali u dan ghaliex meta depozitarju jaccetta li jzomm proprjeta' ta' terzi dan qed jaghmlu volontarjament sakemm jigi miltub li jirritorna l-istess oggetti. Iz-zamma ta' dawn l-oggetti m'ghandhiex x'taqsam ma xi pretensjoni ohra li d-depozitarju jista' jkollu fil-konfront tad-depozitant. Id-depozitarju setgha facilment iddepozita l-oggetti li kellu fil-pussess tieghu permezz ta' cedola sabiex jesimi ruhu minn kwalsiasi responsabbilita' – haga li ma ghamilx u ghalhekk l-attrici ma kellha l-ebda triq ohra salv li taghmel din il-kawza.

Dwar l-valur ta' l-arnez u x-xaretta ma jidhirx li hemm xi ricevuti esebiti fl-atti u ghalhekk stante li hija ma ghandha

ebda konoxxenza dwar kemm jiswew dawn l-affarijiet sejra taghmel referenza ghall-istima esebita mill-konvenut permezz tan-nota tieghu tal-1 ta' Frar 2012 fejn hemm indikat li xarretta tiswa circa sebgha mija u hamsin Ewro (€750) waqt li arnez jiswa tlett mija u hamsin Ewro (€350). L-attrici ma gabet l-ebda prova kuntrarja ghal din l-istima.

Dwar l-ewwel eccezzjoni tal-konvenut din tidher li illum tinsab sorvolata in vista tas-sentenza preliminari moghtija minnha fl-istess ismijiet nhar il-11 ta' Marzu 2009 u ghalhekk ser tieqaf hawn f'din ir-rigward. Dwar il-mertu qieghda tilqa' it-talba attrici u tichad l-eccezzjonijiet tal-konvenut .

Ghaldaqstant, din il-Qorti qeghda tilqa' it-talba attrici billi qed tikkundanna lill-konvenut sabiex fi zmien xahar mil-lum jirritorna ix-xarretta u arnez lill-attrici u fin-nuqqas ihallasha l-valur taghhom fl-ammont ta' elf u mitt Ewro (€1,100).

L-spejjez ta' din il-kawza inkluz ta' l-ittra ufficcjali tad-9 ta' Settembru 2008 ghandhom jigu sopportati in kwantu ghal hamsa minn sitta mill-attrici u r-rimanenti wiehed minn sitta mill-konvenut.

< Sentenza Finali >

---------------------------------TMIEM---------------------------------